

Modernisering
vergoedingsstelsel
commissieleden

**Eindrapportage enquête
onder commissieleden**

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

Samenvatting

- De meerderheid van de commissieleden (59%) besteedt tussen de 5 en 15 uur per week aan zijn of haar taken. Eén op de vijf (20%) besteedt minder dan 5 uur, terwijl 21% meer dan 15 uur besteedt, met in deze groep uitschieters tot zelfs 36 uur per week.
- Uit deze enquête onder 916 commissieleden blijkt dat een aanzienlijk deel ontevreden is over het huidige vergoedingsstelsel: bijna de helft (46%) is ontevreden tot zeer ontevreden. Slechts 23% is tevreden tot zeer tevreden.
- Een overgrote meerderheid (80%) van de commissieleden pleit voor een maandelijkse vergoeding, vergelijkbaar met die van raadsleden.
 - De belangrijkste motivering hiervoor is de erkenning van het werk achter de schermen, inclusief de voorbereidingstijd voor vergaderingen.
 - Als voornaamste voordelen van een maandelijkse vergoeding noemen commissieleden de erkenning van voorbereidingstijd (42%), de stimulans voor betrokkenheid (22%), een vereenvoudiging van administratie (17%) en financiële zekerheid (14%).
- Wat betreft de verwachte effecten van een maandelijkse vergoeding op de betrokkenheid als commissielid zijn de meningen verdeeld: iets minder dan de helft (45,3%) verwacht een positieve invloed, terwijl een vergelijkbaar percentage (48,4%) van mening is dat dit geen invloed zou hebben.

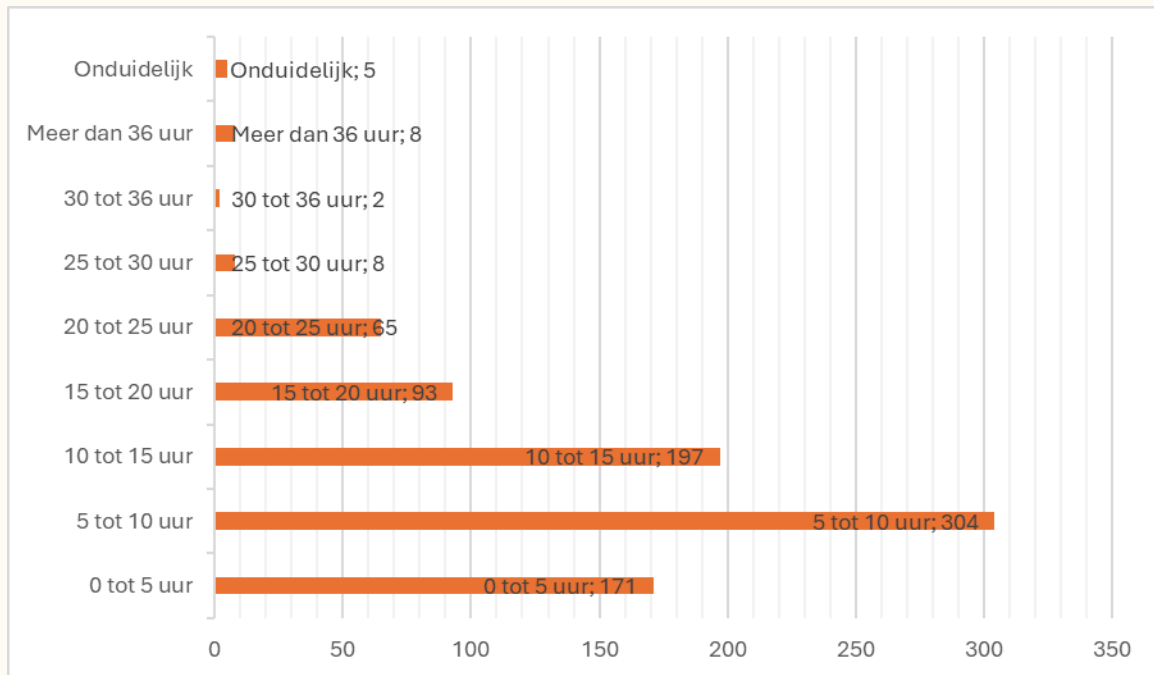
Verantwoording

De enquête is gestuurd naar alle griffies in Nederland met de vraag om de enquête door te sturen naar de commissieleden. De enquête heeft plaatsgevonden van 31 oktober tot 14 november 2024. Het aantal respondenten ligt op 916. Bij enkele vragen waren de antwoorden niet bruikbaar, dat verklaart een lager aantal responses in bepaalde beantwoording.

Publicatiedatum: 24-2-2025 Den Haag

Hoeveel uren besteedt u ongeveer per week aan uw werkzaamheden als commissielid? (Inclusief voorbereiding en andere taken ter ondersteuning van de raad)

N = 916

De tijdsbesteding van commissieleden varieert aanzienlijk, waarbij het grootste deel tussen de 5 en 15 uur per week aan hun werkzaamheden besteedt. In deze groep besteedt 36% van de commissieleden 5 tot 10 uur per week aan hun taken, gevolgd door 23% van de commissieleden die 10 tot 15 uur investeert.

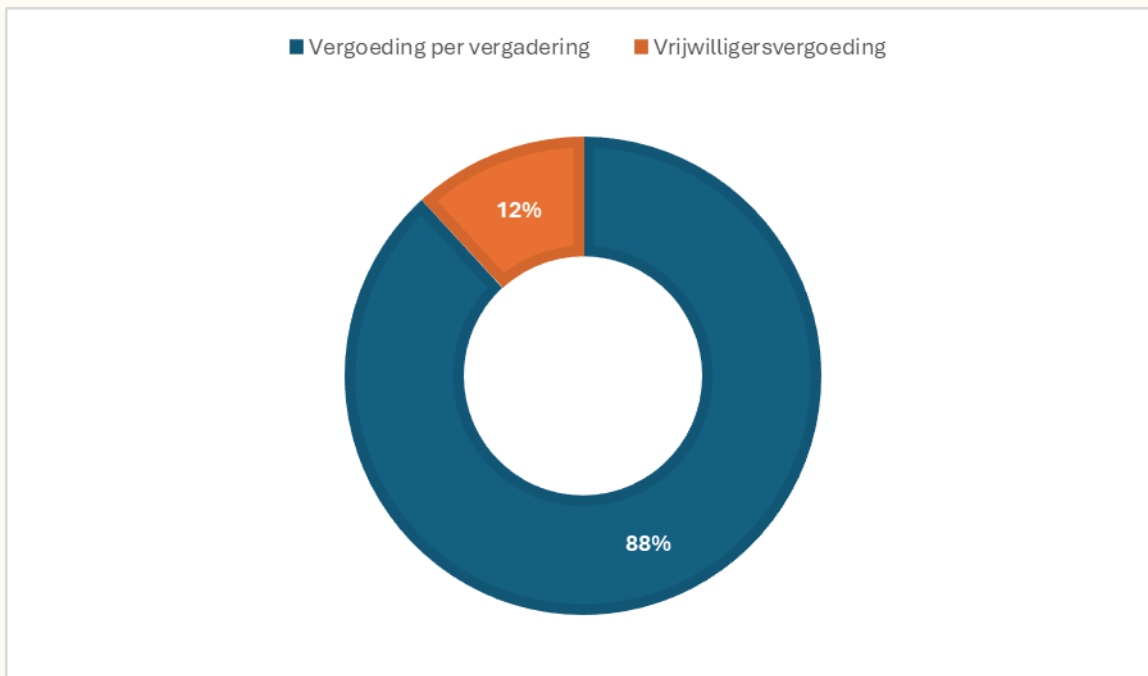
Een aanzienlijke groep van 20% besteedt 0 tot 5 uur aan hun werkzaamheden, terwijl 11% 15 tot 20 uur per week actief is als commissielid. Een kleinere groep van 8% is 20 tot 25 uur bezig, en slechts 1% besteedt tussen de 25 en 30 uur aan hun taken. Er zijn zelfs enkele uitzonderlijke gevallen waarbij commissieleden meer dan 30 uur, en soms zelfs tot 36 uur per week, aan hun functie wijden.

Een interessante observatie is dat de tijdsbesteding vaak samenhangt met de grootte van de fractie waartoe het commissielid behoort. Commissieleden uit kleinere fracties geven aan vaak minimaal 15 uur per week aan hun werkzaamheden te besteden, terwijl leden van grotere fracties de werkdruk doorgaans beter kunnen verdelen. Dit suggereert dat de werklast niet alleen afhangt van de individuele inzet, maar ook van de beschikbare ondersteuning en verdeling van taken binnen de fractie.

Commissieleden hebben op basis van rechtspositieregels voor het bijwonen van vergaderingen recht op een vergoeding. Welk soort vergoeding krijgt u als commissielid?

N = 836

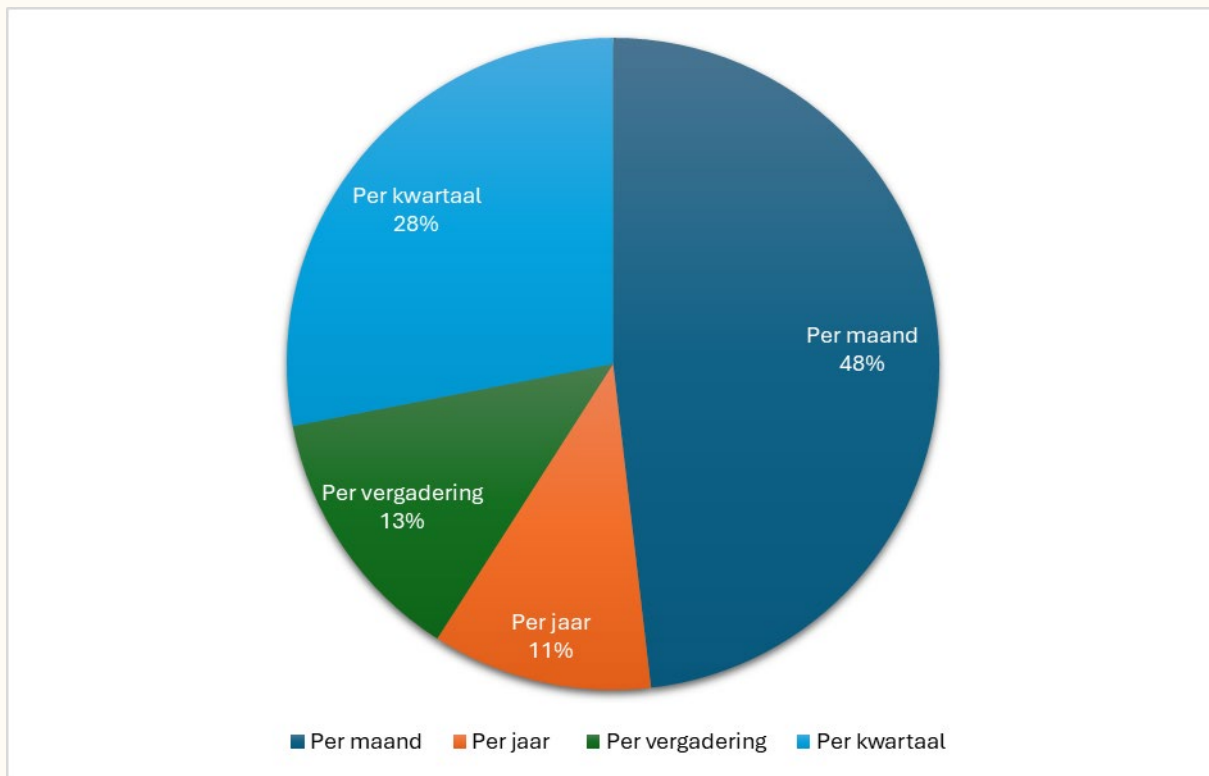

88% van de commissieleden geeft aan dat ze een vergoeding per vergadering krijgt. De vergaderingen hebben vaak andere namen, zoals "Politieke Markt" of, als het BOB-model wordt gehanteerd, namen zoals "De raad luistert". Deze 88% komt sterk overeen met het onderzoek onder griffiers, waarin staat dat 86% van de griffiers aangeeft dat commissieleden een vergoeding per vergadering krijgen (Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, 2023). Daarnaast krijgt 12% van de commissieleden een vrijwilligersvergoeding.

Wanneer krijgt u deze vergoeding uitgekeerd?

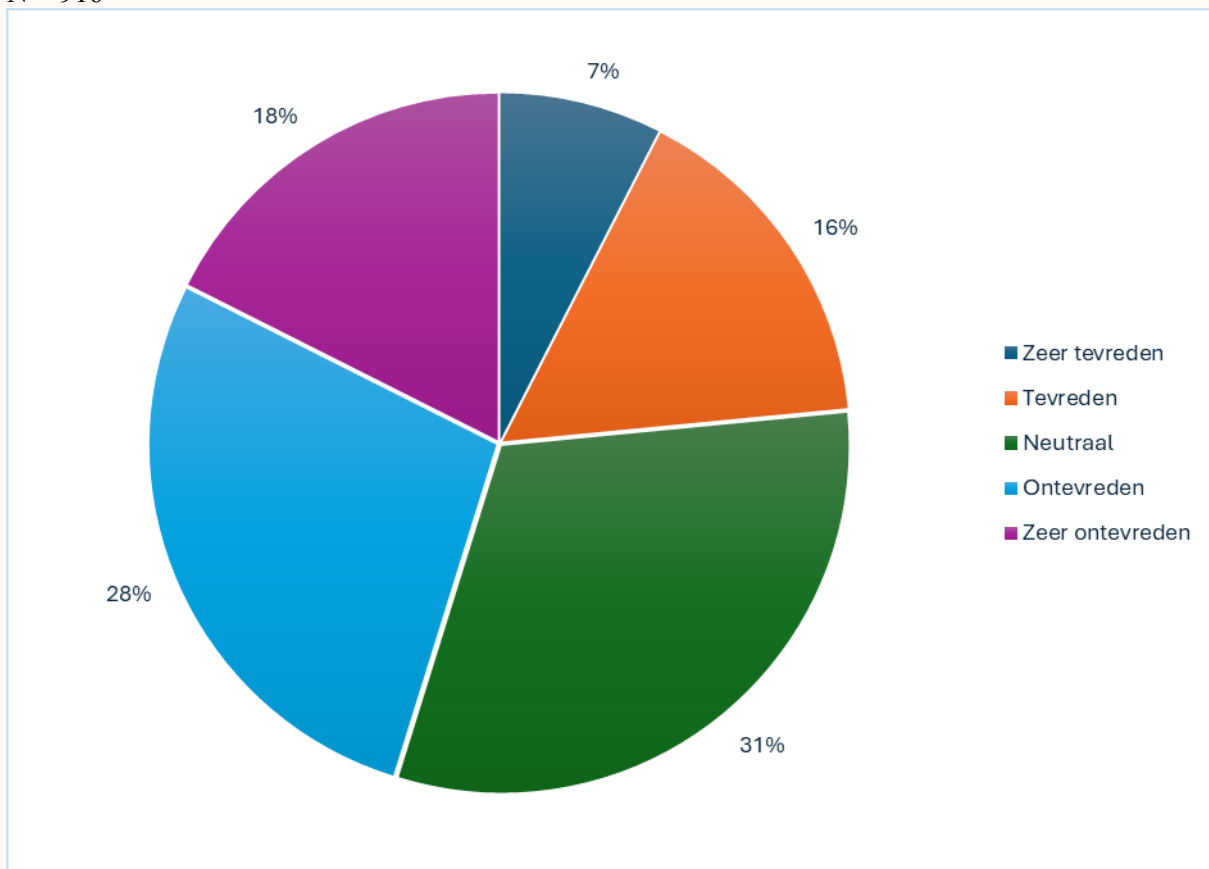
N = 916

Het moment waarop commissieleden hun vergoeding uitgekeerd krijgen, verschilt sterk per gemeente. Zo blijkt dat 48,2% de vergoeding per maand, 27,9% per kwartaal, 12,9% per vergadering, en 11,2% per jaar uitbetaald krijgt. Een verklaring voor dit verschijnsel is dat de uitkering van een vergoeding niet wettelijk is vastgesteld, waardoor gemeenten zelf bepalen wanneer ze de vergoeding uitkeren.

Hoe tevreden bent u over het huidige vergoedingsstelsel voor commissieleden?

N = 916

46% van de commissieleden is (zeer) ontevreden over het huidige vergoedingssysteem. Daartegenover staat 23% van de commissieleden die momenteel tevreden tot zeer tevreden over het huidige systeem is.

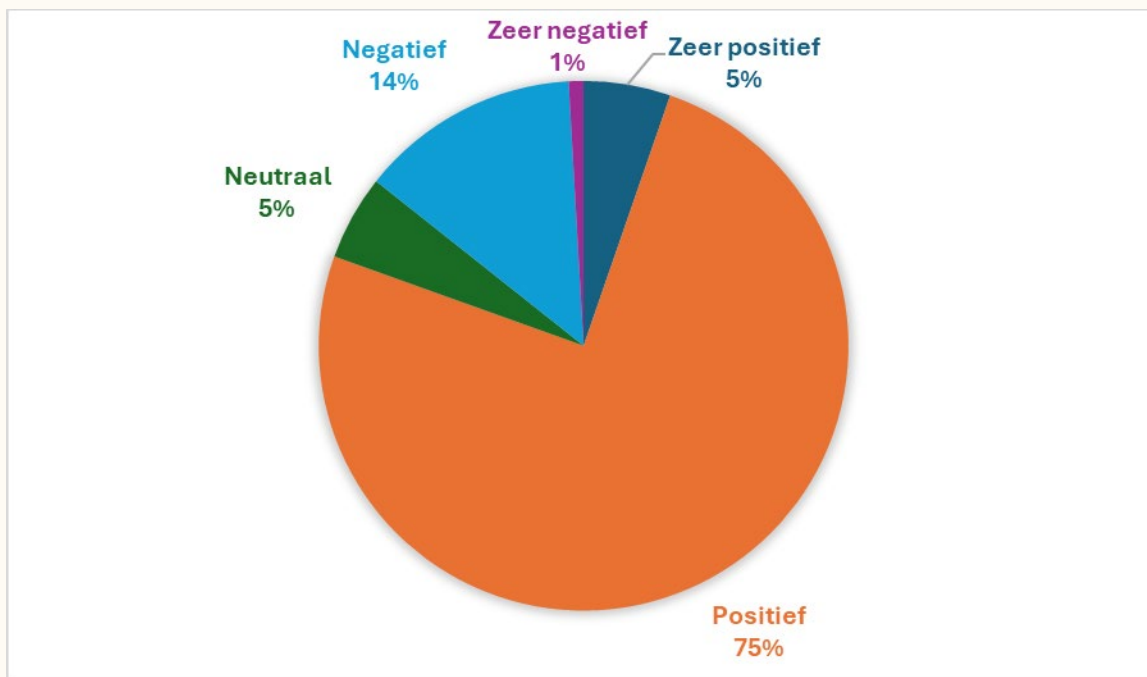
Waarom zijn commissieleden ontevreden? De commissieleden die aangeven (zeer) ontevreden te zijn over hun vergoeding, geven voornamelijk aan dat de vergoeding niet in verhouding staat tot de tijd die ze aan hun commissiewerk besteden.

Het voorbereiden van vergaderingen en andere taken zoals regiobijeenkomsten, steunfractievergaderingen en zelfs fractievergaderingen worden niet vergoed, terwijl in deze vergaderingen of bijeenkomsten wel degelijk veel tijd wordt gestopt.

Opvallend: commissieleden van eenmansfracties zijn het minst tevreden over het huidige vergoedingsstelsel. Dit heeft voornamelijk te maken met de extra werkdruk.

Hoe staat u tegenover een maandelijkse vergoeding voor commissieleden (in lijn met de vergoeding voor raadsleden)?

N= 886

Een overgrote meerderheid van 80% van de commissieleden staat positief tot zeer positief tegenover een maandelijkse vergoeding (in lijn met die van raadsleden), waarbij de commissieleden aangeven zich gelijkwaardig te voelen en dienovereenkomstig gecompenseerd willen worden.

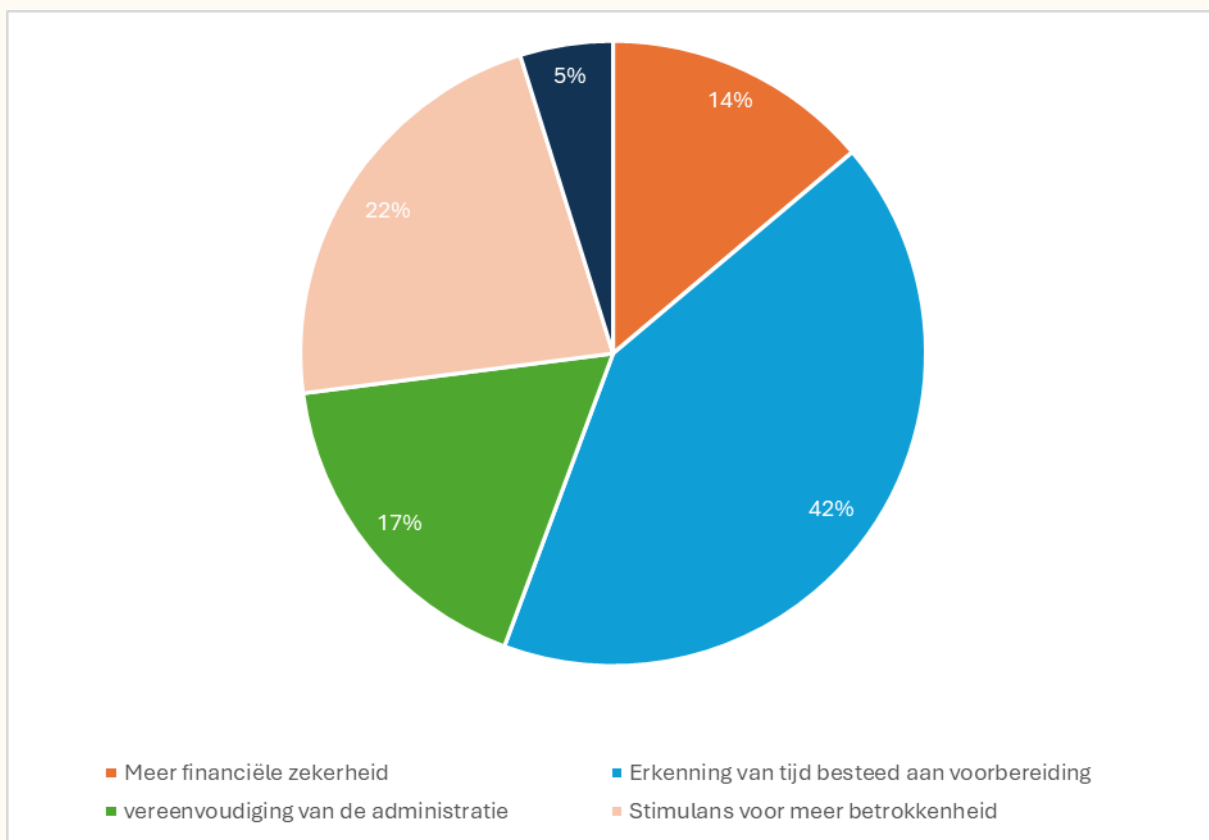
De voornaamste motivering hiervoor is dat commissieleden vinden dat hun werk achter de schermen (en de uren besteed aan voorbereiding voor commissievergaderingen) momenteel onvoldoende worden vergoed binnen het huidige stelsel. Deze wens voor een maandelijkse vergoeding weerspiegelt dus hun behoefte aan erkenning voor alle aspecten van hun werk, zowel zichtbaar als onzichtbaar.

Wat opvallend is, is dat het deel van de commissieleden dat tevreden is met het huidige stelsel (16,59%) desondanks positief is over een vergoedingsstelsel met een maandelijkse vergoeding, in lijn met die van raadsleden. 5,3% van de commissieleden uit dezelfde groep is negatief tegenover een maandelijkse vergoeding in lijn met raadsleden, omdat die al tevreden zijn tegenover het huidige systeem.

15% staat negatief tot zeer negatief tegenover een maandelijkse vergoeding. Eén van de belangrijkste redenen is de perverse prikkel, namelijk er is geen verplichting meer tot present zijn met betrekking tot de vergoeding. Daarnaast zijn er commissieleden die wel positief staan tegenover een maandelijks systeem, maar niet een systeem dat volledig in lijn is met dat van raadsleden.

Zijn er voordelen aan een maandelijkse vergoeding? (Meerdere antwoorden mogelijk)

N = 916

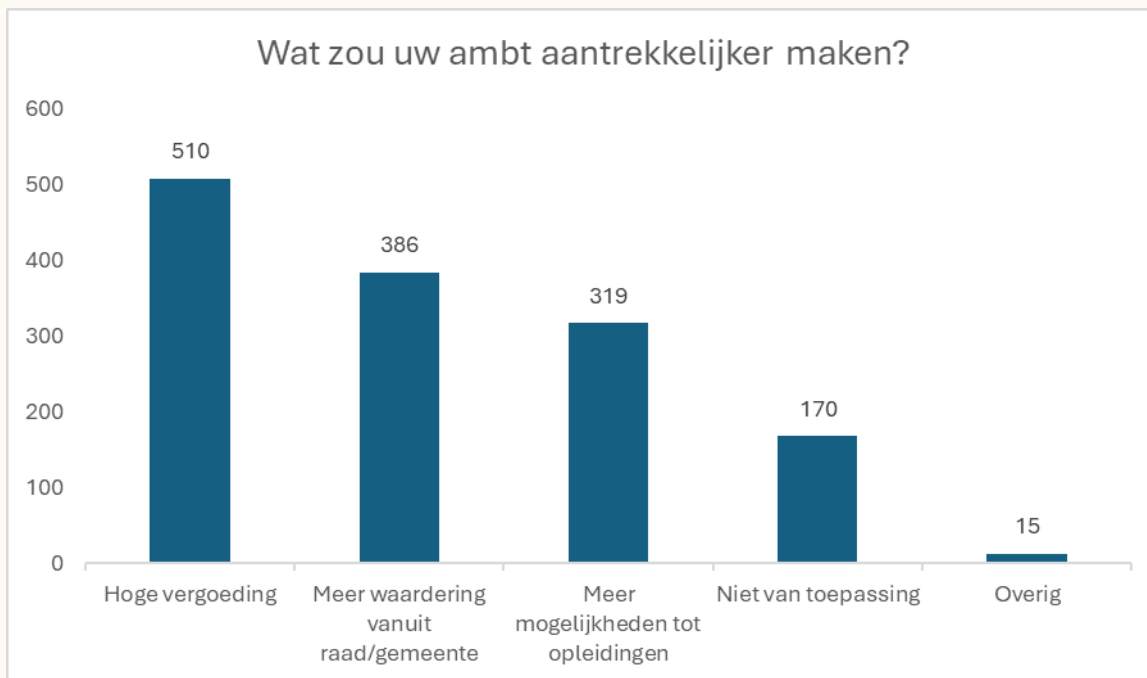
Eén van de belangrijkste punten die commissieleden benoemen als voordeel van een maandelijkse vergoeding is de erkenning van tijd die besteed wordt aan voorbereiding. 42% van de commissieleden kenmerkt dit namelijk als één van de voordelen.

Daarnaast verwacht 22% gestimuleerd te worden tot meer betrokkenheid. Commissieleden geven aan dat het momenteel moeilijk is om jongeren aan te trekken tot het ambt, waarbij de verwachting is dat een maandelijkse vergoeding de aantrekkingskracht voor deze groep mogelijk vergroot.

17% van de commissieleden ziet de maandelijkse vergoeding als een vereenvoudiging van de administratie, met name voor de griffier. Daarnaast is de verwachting van commissieleden dat het ook de eigen financiële administratie vergemakkelijkt.

Voor 14% is een voordeel van de maandelijkse vergoeding meer financiële zekerheid. Slechts 5% vindt dat een maandelijkse vergoeding voor commissieleden helemaal geen voordelen kent.

Wat zou uw ambt aantrekkelijker maken?

In de meerkeuzevraag geven commissieleden het meest aan dat een hoge vergoeding hun ambt aantrekkelijker kan maken. Commissieleden geven aan dat de werkdruk en betrokkenheid hoger ligt dan eerder verwacht. Dit komt ook omdat, net zoals bij raadsleden, er steeds meer taken bij zijn gekomen de afgelopen jaren. Daarnaast staat de huidige vergoeding niet in verhouding tot de werkzaamheden van een commissielid.

Vervolgens wordt op nummer 2 meer waardering vanuit de raad en gemeente genoemd. Commissieleden benoemen dat ze niet vaak serieus worden genomen binnen de raad, een commissielid noemde bijvoorbeeld geen toegang te hebben tot bepaalde geheime informatie die degene nodig heeft voor zijn functie als commissielid.

Als laatste geven commissieleden aan dat ze graag meer mogelijkheden willen tot opleidingen, dit laat zien dat commissieleden extra kennis en leermogelijkheden wensen om hun ambt te vervullen.

Conclusie

De meerderheid van de commissieleden (59%) besteedt tussen de 5 en 15 uur per week aan hun werkzaamheden. Er is echter sprake van een aanzienlijke variatie tussen commissieleden, waarbij sommigen minder dan 5 uur (18%) spenderen, en anderen zelfs meer dan 30 uur per week investeren (1%). De grootte van de fractie blijkt een belangrijke factor te zijn in de hoogte van de werklust, waarbij leden van kleinere fracties vaak meer tijd besteden aan hun taken.

Het huidige systeem, waarbij 88% van de commissieleden een vergoeding per vergadering ontvangt, wordt door een groot deel (46%) als ontoereikend ervaren. De ontevredenheid komt voornamelijk voort uit de discrepantie tussen de vergoeding en de daadwerkelijk geïnvesteerde tijd, vooral in de voorbereiding van vergaderingen en andere niet-vergoede activiteiten.

Een overtuigende meerderheid van 80% staat positief tegenover een maandelijkse vergoeding, vergelijkbaar met die van raadsleden. De belangrijkste redenen hiervoor zijn: Als eerste erkenning van voorbereidingstijd (42%), op nummer twee stimulans voor meer betrokkenheid (22%), daarna vereenvoudiging van administratie (17%) en als laatste meer financiële zekerheid (14%).

Aanbeveling

De onderzoeksresultaten suggereren dat een herziening van het vergoedingssysteem voor commissieleden (zeer) wenselijk is. Een maandelijkse vergoeding zorgt niet alleen voor een verhoging van de waardering van het commissiewerk, maar zou ook kunnen bijdragen aan een verhoogde betrokkenheid en een toename van de aantrekkingskracht tot het ambt..

Dit onderzoek laat bovendien zien dat er een duidelijke behoefte is aan een vergoedingssysteem dat beter aansluit bij de daadwerkelijke tijdsbesteding en verantwoordelijkheden van commissieleden. Een maandelijkse vergoeding lijkt hiervoor een breed gedragen oplossing te zijn, die zowel de erkenning als de effectiviteit van commissieleden zou kunnen verbeteren.